

Laukaan kansalaisopisto

Kehittämissuunnitelma

2024-2026

Sisällys

LAUKAAN KANSALAIPOISTO – OPPIA, ILOA JA YHTEISÖLLISYYTTÄ ELÄMÄÄN	1
TOIMINTA-AJATUS JA TEHTÄVÄ.....	1
MISSIO, ARVOT JA VISIO	1
STRATEGIA – TOIMINNAN PUNAINEN LANKA	2
KEHITTÄMISEN PAINOPISTEALUEET	3
KATSE TULEVAISUUTEEN – MUUTOSTEN ENNAKOINTI.....	4
ARVIOINTI JA SEURANTA.....	5

LAUKAAN KANSALAI SOPISTO – OPPIA, ILOA JA YHTEISÖLLISYYTTÄ ELÄMÄÄN

60-vuotias Laukaan kansalaisopisto on Laukaan kunnan ylläpitämä vapaan sivistystyön oppilaitos, jonka toiminta-alueena on Laukaa. Opisto aloitti toimintansa vuonna 1963. Sen toiminta-alueella asuu noin 18 800 asukasta, joille tarjotaan vuosittain opetusta noin 6 000 tuntia.

Opetuksen painopiste on taide- ja taitoaineissa kuten kädentaidot ja kuvataiteet, musiikki, tanssi ja liikunta sekä teatteritaide. Lisäksi kansalaisopisto järjestää alueensa koulutustarpeen mukaan erilaisia hyvinvointia ja terveyttä edistäviä opintoja, monikulttuurisuutta, työelämää, ja matkustelua tukevia kieliointoja, sekä digitalisuutta ja sähköisten palvelujen käyttöä tukevia tietotekniikan opintoja. Opisto osallistuu myös ikääntyvien yliopiston luentojen järjestämiseen yhteistyössä Jyväskylän kesäyliopiston ja Laukaan seurakunnan kanssa. Kansalaisopisto tarjoaa lisäksi lasten ja nuorten taiteen perusopetusta käsityössä, kuvataiteessa ja teatteritaiteessa. Opetusta järjestetään lähi- ja verkko-opetuksena.

Kansalaisopiston toiminta on osa kunnan sivistyspalveluja ja kunnallista lähipalvelua. Opistolla on merkittävä rooli yhteisöllisenä elinikäisen oppimisen mahdollistajana ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäjänä. Se tarjoaa opetusta ensisijaisesti aikuisväestölle, mutta tarjontaa on myös lapsille ja nuorille. Toiminnassa otetaan huomioon paikalliset tarpeet niin, että opetusta pyritään järjestämään asukaslukuun perustuen tasapuolisesti eri taajamissa.

Laukaan kansalaisopiston henkilöstöön kuuluvat rehtori, toimistosihteeri, kädentaitojen ja musiikin päätoimiset opettajat sekä liikunnan ja tanssin suunnittelija. Päätoimisen henkilöstön lisäksi opistossa työskentelee vuosittain noin 60 sivutoimista tuntiopettajaa ja vierailevaa luennoitsijaa.

TOIMINTA-AJATUS JA TEHTÄVÄ

Laukaan kansalaisopiston toiminta-ajatuksena on tarjota kuntalaisille matalan kynnyksen harrastus- ja oppimispaikkoja itsensä kehittämiseen sekä psyykkisen ja fyysisen hyvinvoinnin ylläpitämiseen. Lievestuoreen alueella kansalaisopistotoiminnasta vastaa Lievestuoreen Setlementti ry.

Kansalaisopiston tehtävänä on järjestää vapaan sivistystyön lain mukaisesti yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta kaikissa elämänvaiheissa. Koulutuksen tavoitteena on edistää mm. ihmisten monipuolista kehittymistä ja hyvinvointia omaehtoista oppimista, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta korostaen.

Kansalaisopisto järjestää tarvittaessa tilauskoulutusta ja osallistuu erilaisiin toimintaa tukeviin alueellisiin ja valtakunnallisiin kehittämishankkeisiin.

MISSIO, ARVOT JA VISIO

- **Missio (ydintoiminta)**

Laukaan kansalaisopisto tarjoaa toiminta-alueellaan matalan kynnyksen harrastus- ja oppimis-mahdollisuuksia psyykkisen ja fyysisen hyvinvoinnin ylläpitämiseen resurssien puitteissa. Opisto noudattaa toiminnassaan jatkuvan oppimisen periaatetta. Toiminnan tavoitteena on edistää ja tukea asukkaiden hyvinvointia, viihtyvyyttä ja yhteisöllisyyttä sekä paikkakunnan elinvoimaisuutta ja kehittymistä.

- **Arvot**

Tasa-arvoisuus ja yhdenvertaisuus

Luomme alueen asukkaille edellytykset omaehtoiselle, jatkuvalla oppimiselle kaikissa elämänvaiheissa.

Tuemme alueen elinvoimaisuutta kohdentamalla mahdollisuuksien mukaan kurssitarjontamme mahdollisimman laajalle toiminta-alueella.

Pidämme kurssimaksut kohtuullisina ja tasavertaisina kurssipaikasta riippumatta.

Läpinäkyvyys

Tiedotamme avoimesti toiminnastamme ja panostamme toiminnan läpinäkyvyyteen.

Asiakaslähtöisyys

Kuuntelemme avoimesti asiakkaiden ja henkilöstön toiveita ja ideoita opinto-ohjelmaa laatiesamme.

Hankimme toiminnastamme palautetta kyselyillä ja arvioinneilla.

Huomioimme mahdollisuuksien mukaan kurssilaisten yksilölliset tarpeet opiskelun mahdollistamiseksi.

Matala kynnys – meitä on helppo lähestyä.

Uudistuvuus

Pysymme ajan hermolla ja kokeilemme rohkeasti uutta kuitenkin vakiintunutta toimintaamme vaalien.

Seuraamme aikaa ja pyrimme reagoimaan toimintaympäristössä ja yhteiskunnassa tapahtuviin muutoksiin.

Kestävä kehitys

Pyrimme toteuttamaan kurssit mahdollisimman ekologisesti.

Tuotamme kursseja ekologiaa arvoja noudattaen.

Tarjoamme kursseilla tietoa ympäristövastuullisesta toiminnasta.

- **Visio (tahtotila) 2026**

Laukaan kansalaisopisto tarjoaa laadukkaita ja monipuolisia harrastamisen ja oppimisen mahdollisuuksia.

Laukaan kansalaisopisto toimii ajan henkeä seuraten, tarttuen rohkeasti uusiin mahdollisuuksiin.

Laukaan kansalaisopisto on haluttu yhteistyökumppani koulutuksen järjestäjänä.

Laukaan kansalaisopisto on taloudellisesti vakaa.

Laukaan kansalaisopisto on kaikille avoin ja helposti lähestyttävä.

STRATEGIA – TOIMINNAN PUNAINEN LANKA

Laukaan kansalaisopiston toimintaa ohjaa laki vapaasta sivistystyöstä sekä Laukaan kunnan strategia.

- **Laki vapaasta sivistystyöstä**

Lain mukaan vapaan sivistystyön tarkoituksena on järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta. Koulutuksen tavoitteena on edistää ihmisten monipuolista kehittymistä, hyvinvointia sekä kansanval-

taisuuden, moniarvoisuuden, kestävän kehityksen, monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden toteutumista. Vapaassa sivistystyössä korostuu omaehtoinen oppiminen, yhteisöllisyys ja osallisuus. (1998/632, 1 luku, 1 §)

- **Liekkiä Laukaaseen – Laukaan kuntastrategia vuoteen 2030**

Kuntastrategian kärkiteemat:

- ✓ Asukas – Kestävä arki asukkaillemme
- ✓ Henkilöstö – Hyvinvoivat ja uudistuskäykyiset työyhteisöt
- ✓ Yrittäjät – Elinvoimainen yrittäjyys

Kärkiteemojen toteuttamisen toimintaperiaatteina ovat ”pidemmälle”, ”positiivisesti” ja ”palvelun”

Kansalaisopiston toiminnalliset tavoitteet ja seuranta kuntastrategian kärkiteemoihin linkittyen:

Strateginen linjaus/tavoite	Toiminnallinen tavoite	Mittarit/indikaattorit	Lähtötaso/tavoitetaso
<i>Sujuvat arjen kuntapalvelut ja kestävä talous</i>	- Monipuolista kurssitarjontaa ensisijaisesti aikuisille aliedustetut ryhmät huomioiden. Kurssitarjontaa ja taitteen perusopetusta myös lapsille ja nuorille - Laadukkaita ja hyvinvointia tukevia opiskelu- ja harrastusmahdollisuuksia koko aikuisväestölle.	- Asiakaspalaute, systemaattinen kurssiarviointi, toteutuneet yhteistyömuodot - Asiakaspalaute, systemaattinen kurssiarviointi, toteutuneet yhteistyömuodot.	- Asiakaspalautteen ja arvioinnin tuloksia hyödynnetään seuraavan lukuvuoden ja opinto-ohjelman suunnittelussa. - Laadukas ja monipuolinen kurssitarjonta eri ainealueissa kurssiarviointia hyödyntäen ja olemassa olevien yhteistyökumppaneiden kanssa. Kurssitarjonnasta tiedottaminen käytettävissä olevissa tiedotuskanavissa.
<i>Hyvinvoivat työyhteisöt ja palvelukulttuurin kehittäminen</i>	- Hyvinvoiva, ammattitaitoinen ja motivoitunut henkilöstö laadukkaiden kansalaisopistopalvelujen tuottajana.	- Säännölliset kehityskeskustelut ja yhteydenpito henkilöstöön, sekä säännöllisesti toteutetut (tuntiopettajien) palautekyselyt ja niiden tulosten arviointi. - Koulutuksiin osallistuminen - Kansalaisopiston kehittämissuunnitelma, ja tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma	- Riittävät henkilöstö- ja koulutautumisresurssit sekä mahdollisuudet työhyvinvoinnista huolehtimiseen.

KEHITTÄMISEN PAINOPISTEALUEET

- Monipuolinen ja erilaisia tarpeita huomioiva kurssitarjonta pyritään säilyttämään taloudellisten resurssien sallimissa rajoissa. Korostetaan osallistumisen matalaa kynnystä ja huomioidaan myös aliedustettuja ryhmiä.
- Verkko-opetuksen toteutusta ja tarjontaa kehitetään tarvetta seuraten. Opetuksessa, viestinnässä ja dokumentoinnissa hyödynnetään aiempaa laajemmin digitaalisia järjestelmiä ja alustoja. Laskutus pyritään toteuttamaan tulevaisuudessa kokonaisuudessaan sähköisesti.

- Kansalaisopistosta saadun osaamisen tunnistamisen ja osaamisperusteisen kurssitarjonnan suunnittelu ja toteutus käynnistetään taloustilanteen sen mahdollistaessa yhdessä lähiopistojen kanssa. Kehittämistyöhön haetaan hankerahoitusta.
- Markkinointia ja tiedottamista toteutetaan kohdennetusti ja kustannustehokkaasti. Resurssit kohdennetaan sosiaalisen median kanaviin ja verkkoon.
- Yhteistyötä tiivistetään Lievestuoreen Setlementti ry:n sekä muiden lähiopistojen kanssa.
- Opiston toiminnan laatu pohjautuu pitkälti ammattitaitoiseen henkilöstöön. Laatuun panostetaan henkilöstön työhyvinvoinnista huolehtimisella, huolellisella perehdytyksellä, aktiivisella tiedottamisella, koulutuksella sekä alueellisella yhteistyöllä lähiopistojen ja muiden yhteistyötahojen kanssa. Kansalaisopisto jakaa henkilöstölle tietoa tarjolla olevista koulutuksista ja kannustaa osallistumaan niihin. Henkilöstöltä pyydetään säännöllisesti palautetta arviointikyselyllä sekä keskusteluin vastuupettajien kanssa.

KATSE TULEVAISUUTEEN – MUUTOSTEN ENNAKOINTI

- **Mahdollisuudet ja vahvuudet:**
 - ✓ Ikääntyneen väestön lisääntynyt vapaa-aika – enemmän mahdollisuuksia jatkuvaan oppimiseen ja harrastamiseen
 - ✓ Digitalisaation lisääntyminen – uusia mahdollisuuksia opetukseen
 - ✓ Yhteistyöverkostot lähiopistojen ja muiden yhteistyötahojen kanssa
 - ✓ Kansalaisopisto osana Laukaan kunnan hyvinvointityötä ja ennaltaehkäisevää toimintaa
 - ✓ Toimiva yhteistyö Laukaan kunnan eri yksiköiden kanssa
 - ✓ Opiston sopiva koko mahdollistaa reagoinnin asiakkaiden toiveisiin ja toiminta-alueen muutuksiin tilanteisiin
 - ✓ Ammattitaitoinen päätoiminen henkilöstö ja ammattitaitoiset tuntiopettajat
 - ✓ Laukaan kunnan monet taajamat – toiminta tuodaan lähelle, omalle kylälle
 - ✓ Kansalaisopiston positiivinen imago
- **Uhat ja haasteet:**
 - ✓ Heikentynyt yleinen talouskehitys – vähentynyt valtionosuus ja kuntaosuus ja vähentyneet kurssimaksutuotot
 - ✓ Opetustuntimäärän leikkaukset – heikentyvä rooli harrastus- ja hyvinvointia edistävänä ja ennaltaehkäisevänä toimijana ja kurssitarjonnan muuttuminen aikaa seuraavasta stabiiliksi
 - ✓ Opiskelijoiden ikääntyminen – kansalaisopiston heikko vetovoimaisuus nuorten keskuudessa
 - ✓ Sivukylien kurssien heikentynyt toteutuminen
 - ✓ Digitaalisen kehityksen vauhdissa pysyminen
 - ✓ Henkilöstön jaksaminen jatkuvassa muutoksessa
 - ✓ Ammattitaitoisen, sopivan henkilöstön saatavuus
 - ✓ Toiminnan yhteensovittaminen muiden kunnan toimijoiden kanssa – toimitilojen rajalliset käyttömahdollisuudet ja tilojen soveltuvuus toimintaan
 - ✓ Markkinoinnin ja tiedottamisen hallinta ja osaaminen

ARVIOINTI JA SEURANTA

Kehittämissuunnitelmaa päivitetään toimintaympäristön muuttuessa, kuitenkin vähintään kolmen vuoden välein. Sen toteutumista seurataan vuosittain päätoimisen henkilöstön kehittämispäivillä, lukuvuosittain toteutettavalla asiakaskyselyllä ja muilla kurssipalautteilla sekä henkilökunnan vuosittaisilla kehityskeskusteluilla. Lisäksi tuntiopettajilta pyydetään suullista ja kirjallista palautetta säännöllisesti. Kurssipalautteet toimivat seuraavan lukuvuoden kurssisuunnittelun pohjana ja opetuksen laadun mittarina.

Kansikuva: Eija Voutilainen